

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
14/2020

Vår ref.
14/3629 - EME

Dato
16.9.2014

Høring - fritt behandlingsvalg i spesialisthelsetjenesten

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets brev 16.6.2014 med vedlegg.

Justis- og beredskapsdepartementet vil innledningsvis bemerke at forslaget om fritt behandlingsvalg også vil omfatte domfelte og innsatte. Dette vil kunne bidra til raskere tilgang til behandling for domfelte og innsatte og dermed også få betydning for omfanget av straffegjennomføring etter straffegjennomføringsloven §12. Forslaget vil bidra til å nå kriminalomsorgens mål om økt bruk av § 12 soning og samtidig bidra til å redusere hullene mellom fengsel og behandling for flere domfelte med rusproblemer. Justis- og beredskapsdepartementet er derfor positiv til forslaget og legger til grunn at eventuelle økte kostnader som følge av fritt behandlingsvalg vil dekkes av helseforetakene.

Justis- og beredskapsdepartementet har ellers følgende merknader til høringen:

I pasient- og brukerrettighetsloven § 2-4 om fritt sykehusvalg har departementet en hjemmel i fjerde ledd til å «gi nærmere forskrifter om innholdet og gjennomføringen av valgretten etter bestemmelsen her og om slike avtaler som er omtalt i første ledd». Retten til fritt behandlingsvalg har klare paralleller til retten til fritt sykehusvalg, og Justis- og beredskapsdepartementet vil derfor oppfordre til å vurdere behovet for en liknende forskriftshjemmel i forbindelse med utkastet til ny § 2-4a.

Utkastet til forskriftshjemmel i spesialisthelsetjenesteloven ny § 4-3 gir adgang til å stille krav til virksomheter som ønsker å levere helsetjenester gjennom ordningen med fritt behandlingsvalg. Det bør imidlertid framgå av ny § 4-3 at det stilles et krav om

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4a
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Plan- og
administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 95 34

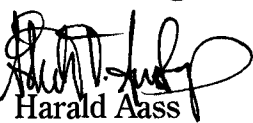
Saksbehandler
Elin M Elverhøy
22 24 55 29
elin.elverhoy@jd.dep.no

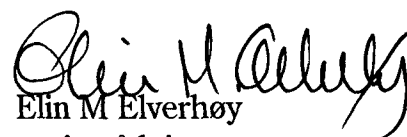
godkjenning av slike virksomheter, på liknende måte som det framgår av § 4-1 første ledd at et sykehus må godkjennes av departementet før det kan yte helsetjenester.

Vi stiller også spørsmål ved utformingen av utkastet til ny § 4-3 for øvrig: Andre og tredje punktum synes i utgangspunktet å skulle gi eksempler på bestemmelser som kan gis i forskrift etter første punktum, men det er flere elementer i andre og tredje punktum som ikke framstår som «krav som kan stilles til virksomheter», for eksempel «forvaltning av godkjenningsordningen» og «klageadgang». Av tredje punktum framgår det at forskriften også skal kunne gi bestemmelser om «andre vilkår». Denne formuleringen er svært vid. Slik forskriftshjemmelen er formulert, synes det uklart hvilke grenser bestemmelsen setter for krav som kan stilles i eller i medhold av forskriften. Forskriftshjemmelen bør utformes slik at det kommer tydeligere fram hva det skal kunne gis forskrift om.

Etter utkastet til ny § 4-3 andre punktum kan det blant annet gis bestemmelser om «klageadgang». Vi forstår det slik at det siktes til klage over avgjørelser om godkjenning av virksomheter som ønsker å levere helsetjenester gjennom fritt behandlingsvalg, og at hensikten er å gi en slik klageadgang, jf. høringsnotatet side 57. Vi legger til grunn at en slik avgjørelse vil være et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, jf. også høringsnotatet side 60, og at utgangspunktet derfor vil være at forvaltningslovens regler om klage gjelder. Slik forskriftshjemmelen er formulert, kan den imidlertid oppfattes slik at det også skal kunne gis bestemmelser i forskriften som begrenser klageadgangen. Forskriftshjemmelen bør utformes slik at det kommer tydeligere fram hva som menes med bestemmelser om «klageadgang», herunder om hensikten er å kunne gi forskriftsbestemmelser som avviker fra forvaltningslovens klageregler. Vi bemerker at i mangel av særskilt lovhjemmel kan begrensninger i klageretten etter forvaltningsloven bare vedtas ved forskrift dersom «tungtveiende grunner» tilsier det, jf. forvaltningsloven § 28 fjerde ledd. Forskriftskompetansen etter § 28 fjerde ledd ligger hos Kongen.

Med vennlig hilsen

Harald Aass
for fagdirektør

Elin M Elverhøy
seniorrådgiver